



# ΕΞΑ εκπαίδευση

# Ορισμός

DISTANCE EDUCATION

# Ορισμός

**Εξ αποστάσεως εκπαίδευση** (*distance education*) σημαίνει:

- ▶ μια μορφή εκπαίδευσης
- ▶ που κάνει χρήση μίας ή περισσότερων τεχνολογιών για τη διδασκαλία σε μαθητές που βρίσκονται σε απομακρυσμένο σημείο από αυτό του εκπαιδευτικού
- ▶ και μπορούν να υποστηρίξουν τακτική και ουσιαστική αλληλεπίδραση με σύγχρονο ή ασύγχρονο τρόπο.

# Οι 4 πυλώνες της εξα εκπαίδευσης



# Θεσμική εκπαίδευση (1<sup>ος</sup> πυλώνας)



- ▶ **Η εξα εκπαίδευση είναι θεσμική:**
  - ▶ έχει σκοπό τη μόρφωση και την αγωγή των μαθητών
  - ▶ λειτουργεί βάσει αναγνωρισμένων προγραμμάτων σπουδών

Άρα:

- ▶ δεν είναι ένα είδος αυτοδιδασκαλίας

# Θεσμική εκπαίδευση (1<sup>ος</sup> πυλώνας)



- ▶ Ν. 2552/1997 (ΦΕΚ Α' 266/24.12.97) για το ΕΑΠ
- ▶ «Εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα» 16/03/2020

# Εκπαιδευτικός και μαθητής σε απόσταση (2<sup>ος</sup> πυλώνας)

- ▶ Ο εκπαιδευτικός βρίσκεται σε απόσταση από το μαθητή
- ▶ Ο μαθητής βρίσκεται σε απόσταση από το συμμαθητή



Εκπαιδευτικός &  
μαθητής σε  
απόσταση

# Εκπαιδευτικός και μαθητής σε απόσταση (2<sup>ος</sup> πυλώνας)

- ▶ Υπάρχει φυσικός διαχωρισμός εκπαιδευτικού και μαθητών, που είναι και το βασικό στοιχείο διάκρισης με την πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση
- ▶ Το ίδιο ισχύει και για το μαθητή με τους συμμαθητές του
- ▶ Η όποια επικοινωνία γίνεται μέσω των δικτύων (τηλεφωνικού & διαδικτύου)



Εκπαιδευτικός &  
μαθητής σε  
απόσταση

# Τακτική & ουσιαστική αλληλεπίδραση (3<sup>ος</sup> πυλώνας)

▶ Αλληλεπίδραση μαθητή σε ίδιο χρόνο (σύγχρονη):

- ▶ με τον εκπαιδευτικό
- ▶ με τους συμμαθητές
- ▶ με το ψηφιακό διδακτικό υλικό

▶ Αλληλεπίδραση μαθητή σε διαφορετικό χρόνο (ασύγχρονη):

- ▶ με τον εκπαιδευτικό
- ▶ με τους συμμαθητές
- ▶ με το ψηφιακό διδακτικό υλικό

*Μα τι σημαίνει  
'αλληλεπίδραση';*

Τακτική και  
ουσιαστική  
αλληλεπίδραση



# Τακτική & ουσιαστική αλληλεπίδραση (3<sup>ος</sup> πυλώνας)

**Αλληλεπίδραση:** Αμοιβαία δραστηριότητα τουλάχιστον 2 υποκειμένων με αμφίδρομη ροή πληροφοριών: είτε μεταξύ υπολογιστικού συστήματος – ατόμου, είτε ατόμου – ατόμου (βλ. *Oxford Learners Dictionaries*)

- ▶ Η εκπαιδευτική πράξη είναι μια διαδικασία επικοινωνίας, αμφίδρομη στην οποία λαμβάνουν μέρος όχι μόνο λέξεις αλλά και νοήματα, κινήσεις, ενδιαφέροντα, στάσεις.
- ▶ Ο πρώτος που αναφέρθηκε σε μια οργανωμένη ταξινόμηση των αλληλοεπιδράσεων είναι ο [Michael Moore το 1989](#). Απεικονίζει 3 μορφές:
  - ▶ 1. μαθητής – εκπαιδευτικός
  - ▶ 2. μαθητής – μαθητής
  - ▶ 3. μαθητής – μαθησιακό υλικό
- ▶ Στην ασύγχρονη επικοινωνία είναι φυσικό η βαρύτητα να πέφτει στο μαθησιακό υλικό, στο πώς παρουσιάζεται και στο πώς παραδίδεται.
  - ▶ Φυσικά και συνυπάρχουν και οι αλληλεπιδράσεις με συμμαθητές (π.χ. επικοινωνία, διαμοιρασμένα αρχεία συνεργασίας κ.ά., αλλά και τον εκπαιδευτικό (επικοινωνία, ανατροφοδότηση κ.λπ.).

Τακτική και ουσιαστική αλληλεπίδραση

# Εκπαιδευτικές διαδικασίες (4<sup>ος</sup> πυλώνας)

- ▶ Κάθε εκπαιδευτική διαδικασία είναι μια μαθησιακή εμπειρία
- ▶ Βασικό στοιχείο κάθε μορφής εκπαίδευσης είναι ο σχεδιασμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Εκπαιδευτικές  
διαδικασίες

# Εκπαιδευτικές διαδικασίες (4<sup>ος</sup> πυλώνας)

- ▶ Πλέον ο εκπαιδευτικός δεν είναι ένας απλός μεταδότης γνώσεων και οι μαθητές δεν είναι παθητικοί δέκτες πληροφοριών. Ο εκπαιδευτικός γίνεται **σχεδιαστής**, μετασχηματίζει δηλαδή τις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης, και μαθαίνει και αυτός να βελτιώνει το μάθημά του ...
- ▶ Στα αγγλικά '*instructional design*' περιγράφει τη διδακτέα ύλη, τις στρατηγικές και την αξιολόγηση που θα επιλέξει ο εκπαιδευτικός
- ▶ Ως σχεδιαστές οι εκπαιδευτικοί για τη δημιουργία των μαθησιακών δραστηριοτήτων βασίζονται σε 'σχέδια διδακτικών μοντέλων' με βάση τις θεωρίες μάθησης

Το πιο γνωστό μαθητοκεντρικό διδακτικό μοντέλο είναι το **ADDIE**:

**Ανάλυση**: τι έχω να διδάξω; σε ποιους;

**Σχεδιασμός**: γιατί και με τι θα διδάξω;;

**Ανάπτυξη**: Τη προσπάθεια - διορθώνω,

**Εφαρμογή**: διδάσκω

**Αξιολόγηση**: Τι πήγε λάθος; Τι αλλάζω;

Εκπαιδευτικές  
διαδικασίες

# Εκπαιδευτικές διαδικασίες (4<sup>ος</sup> πυλώνας)

- ▶ «Όσο έμπειρος και να είναι ο εκπαιδευτικός, όση άνεση και αν νοιώθει ότι διαθέτει στο χειρισμό των θεμάτων της διδασκαλίας του, ο σχεδιασμός της, έστω και νοερά, είναι έργο απαραίτητο μέχρι και την τελευταία ώρα της καριέρας του»

(Πηγιάκη, 2010: 53)

- ▶ «Καμμιά θεωρία δεν μεταφέρεται στην πράξη, αν προηγουμένως δεν συγκρουστεί με την άτυπη θεωρία των εκπαιδευτικών και δεν προκαλέσει εννοιολογική αλλαγή»

(Φρυδάκη, 2009: 215)

Εκπαιδευτικές  
διαδικασίες

# Οι 4 πυλώνες της εξα εκπαίδευσης



# 4 ΠΥΛΩΝΕΣ

Αν έστω και ένας εξ αυτών λείπει,  
τότε έχουμε εκπαίδευση που 'μοιάζει' με την εξ αποστάσεως

# Σε μια έκτακτη ανάγκη η εξΑ εκπαίδευση

- ▶ Περιλαμβάνει την 100% εξΑ εκπαίδευση που διαφορετικά θα παραδίδονταν πρόσωπο με πρόσωπο ή ως συνδυασμένη (ή μεικτή) και θα επιστρέψουν σε αυτήν τη μορφή μόλις τελιώσει η κρίση
  - ▶ Άρα μοναδικός λόγος είναι η παροχή προσωρινής πρόσβασης στην εκπαίδευση
- ▶ Κανονικά τα ιδρύματα πρέπει να προετοιμάζουν τους εκπαιδευτικούς για το τι χρειάζεται μια ικανοποιητική εξΑ εκπαίδευση (και όχι μόνο για την τωρινή κρίση)
- ▶ Ο τρόπος εξΑ εκπαίδευσης της κρίσης δεν πρέπει να παγιωθεί 'ως έχει' αλλά ως προσωρινή λύση

# Αποτελεσματική εξΑ εκπαίδευση

- ▶ Η διαδικτυακή εκπαίδευση υπάρχει και ερευνάται εδώ και δεκαετίες
- ▶ Έρευνες αναφέρονται σε θεωρίες, μοντέλα, κριτήρια αξιολόγησης για μια ποιοτική εξΑ εκπαίδευση
- ▶ Μιλάνε για:
  - ▶ Τη **μορφή του μαθήματος**: διαδικτυακό, μεικτό, δια ζώσης διαδικτυακά υποστηριζόμενο
  - ▶ Τον **αριθμό των συμμετεχόντων**
  - ▶ Τις **παιδαγωγικές πρακτικές**
    - ▶ π.χ. η αλληλεπίδραση αυξάνει τα μαθησιακά αποτελέσματα
  - ▶ Την **ανατροφοδότηση**
  - ▶ Την **εκπαιδευτική αξιολόγηση**
  - ▶ Για τους **ρόλους εκπαιδευτικού & μαθητή**
  - ▶ Για τους **τρόπους επικοινωνίας**



# Ερώτηση

- ▶ Τι χρειάζεται για μια καλύτερη προετοιμασία σε θέματα κρίσης

# Βιβλιογραφία

- ▶ Γκότοβος, Α. (2002). Παιδαγωγική αλληλεπίδραση. Επικοινωνία και κοινωνική μάθηση στο σχολείο, Αθήνα: Gutenberg.
- ▶ Moore, M. (1989). Three types of interaction, *American Journal of Distance Education*, 3:2, 1-7, DOI: [10.1080/08923648909526659](https://doi.org/10.1080/08923648909526659)
- ▶ Μπακιρτζής, Κ. (2002). Επικοινωνία και Αγωγή. Αθήνα: Gutenberg.
- ▶ Πηγιάκη, Π. (2010). Προετοιμασία Σχεδιασμός και Αξιολόγηση Διδασκαλίας. Αθήνα: Γρηγόρη.
- ▶ Slavin, R. E., (1995). *Cooperative learning theory, research and practice*. (2nd ed.) Boston: Allyn & Bacon.
- ▶ Sparrow, L. M. (2000). Beyond multicultural man: complexities of identity. *International Journal of Intercultural Relations*, 24, 173-201.
- ▶ Φρυδάκη, Ε. (2009). Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και μετανεωτερικής σκέψης. Αθήνα: Κριτική ΑΕ.